

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1976-1977.

28 OKTOBER 1976

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 750
van het Gerechtelijk Wetboek.

(Ingediend door Mevrouw Irène Pétry.)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De traagheid van het gerecht is spreekwoordelijk geworden. Het is dan ook belangrijk de oorzaken daarvan op te sporen om een passende oplossing te vinden voor dit probleem, dat de wetgever bezighoudt en de rechtzoekenden met bezorgdheid vervult.

Daartoe is het nuttig de desbetreffende bepalingen van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek te onderzoeken.

Enerzijds wordt in artikel 440 bepaald dat alleen de advocaten ingeschreven bij de balie het recht hebben te pleiten, behoudens de uitzonderingen waarin artikel 728 voorziet.

De advocaat wordt aldus de lasthebber waarop de partijen verplicht zijn een beroep te doen.

Anderzijds verleent artikel 750 alleen aan partijen het recht om de vaststelling van de rechtsdag te verzoeken, zodat alleen de advocaten die rechtsdag bepalen (nadat zij hun conclusies hebben uitgewisseld...).

Ten slotte is het niettemin zo dat de voorzitter van het desbetreffende gerecht de vaststelling van de rechtsdag organiseert; hij staat derhalve in voor de goede werking van de rechtbank, maar beschikt over geen enkel middel om druk uit te oefenen op de partijen, die ter zake alleen bevoegd zijn.

De rechtzoekende die een advocaat heeft aangesteld, is bijgevolg gebonden aan een procedure die hem vreemd blijft, althans wat het bepalen van de rechtsdag betreft; hij tracht te vergeefs uit te maken wie verantwoordelijk is voor de trage gang van zaken, die hij alleen maar kan constateren, doch waarvan hij het voornaamste slachtoffer is.

Op het stuk van de rechterlijke organisatie wacht iedereen op de ander en « niemand acht zich persoonlijk verantwoordelijk voor de trage gang van zaken. »

Chambre des Représentants

SESSION 1976-1977.

28 OCTOBRE 1976

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 750
du Code judiciaire.

(Déposée par Mme Irène Pétry.)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

C'est devenu un lieu commun que de constater les lenteurs de la justice. Toutefois, il est intéressant de se pencher sur les causes de cette lenteur afin de trouver les solutions adéquates à ce problème préoccupant pour le législateur et agaçant pour les justiciables.

Il est utile d'examiner les dispositions spécifiques de la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire.

D'une part, l'article 440 a accordé le monopole de la plaidoirie aux membres du barreau, sauf les exceptions prévues à l'article 728.

L'avocat devient ainsi un mandataire obligé pour les parties.

D'autre part, l'article 750 donne aux parties seules le droit de demander la fixation des affaires, laissant donc aux avocats le monopole de cette fixation (après échange de conclusions...).

Enfin, il reste néanmoins que le président de la juridiction assure l'organisation des fixations et se trouve ainsi responsable du bon fonctionnement de son tribunal sans avoir aucun pouvoir quelconque sur les parties, seules maîtresses de leur action.

Il semble donc que le justiciable ayant fait choix d'un avocat se trouve entraîné dans une procédure qui lui est étrangère, en tout cas pour les fixations, et tente vainement d'établir les responsabilités de la lenteur qu'il ne peut que constater mais dont il est la principale victime.

Du côté de l'organisation judiciaire, chacun attend l'autre et « personne ne se trouve personnellement responsable des retards constatés. »

Maar toch blijft het zo dat de rechtzoekende in de eerste plaats zijn zaak voor de rechter wil zien brengen, opdat deze zich zou kunnen uitspreken over wat de rechtzoekende beschouwt als een onrecht dat hem wordt aangedaan. Is het aanvaardbaar dat die « afspraak voor de rechtbank » soms jarenlang wordt uitgesteld, ofschoon de rechter ter beschikking staat van de rechtzoekende, ja zelfs op hem wacht, maar zelf niets kan ondernemen om het contact tot stand te brengen ?

Ten slotte blijkt dat in de ogen van de rechtzoekende de voorzitter van de rechtbank verantwoordelijk is voor de wijze waarop onder zijn gezag recht gesproken wordt en voor de spoed waarmee zulks geschiedt, ofschoon hij, gelet op de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek, ter zake volkomen onbevoegd is.

Een en ander brengt met zich dat er enerzijds verwarring ontstaat in de geest van de rechtzoekende, die de zaak niet meer begrijpt en die, hoewel hij in de allereerste plaats daarbij betrokken is, machteloos moet toezien hoe de zaak wordt uitgesteld en daarna opnieuw op de rol wordt ingeschreven zonder dat de tegenpartij komt opdagen. Anderzijds wordt de morele verantwoordelijkheid voor de vertraging soms op de magistraten geschoven, terwijl zij niets anders kunnen doen dan afwachten totdat de zaak bij hen aanhangig wordt gemaakt.

Wij zijn van mening dat bij aanslepende procedures voor meer spoed moet gezorgd worden en dat ter zake bevoegdheid moet worden verleend aan degene die gekozen werd om de rechtbank onder zijn gezag te doen werken.

WETSVOORSTEL

Enig artikel.

In artikel 750 van het Gerechtelijk Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° tussen het tweede en het derde lid wordt een nieuw lid ingevoegd, luidend als volgt :

« Constateert de voorzitter van de rechtbank evenwel dat een abnormaal lange tijd verloopt tussen de inleiding van de zaak en het verzoek om de rechtsdag te bepalen, dan kan hij ambtshalve bepalen op welke dag de bevoegde kamer de zaak zal behandelen. »

2° er wordt een laatste lid toegevoegd, luidend als volgt :

« In het geval bedoeld in het derde lid worden de partijen persoonlijk opgeroepen. »

5 mei 1976.

Il reste pourtant que le justiciable désire avant tout se trouver devant son juge pour lui permettre de statuer sur ce qu'il considère être une injustice à son égard. Est-il admissible que ce « rendez-vous judiciaire » puisse être retardé, parfois pendant des années, alors que le juge se trouve à la disposition du justiciable, l'attend même mais ne peut prendre aucune initiative pour provoquer ce contact ?

Enfin, il apparaît qu'à l'égard des justiciables le président du tribunal reste le responsable de la qualité et de la rapidité de la justice rendue sous son autorité, alors que sur le plan du Code judiciaire, il se trouve sans pouvoir.

Cette situation risque d'une part, de créer une confusion certaine dans l'esprit du justiciable qui ne comprend plus, et bien qu'intéressé au plus haut point par son affaire, assiste impuissant à des attentes, remises au rôle sans aucun interlocuteur valable, et d'autre part, de faire endosser aux magistrats, une responsabilité morale dans certaines lenteurs, alors qu'ils ne peuvent qu'attendre d'être saisis.

Nous avons la conviction qu'il faut permettre d'activer les procédures « en perte de vitesse » et de donner ainsi une compétence à celui qui a été choisi pour faire fonctionner un tribunal sous son autorité.

Irène PETRY.

PROPOSITION DE LOI

Article unique.

A l'article 750 du Code judiciaire, les modifications suivantes sont apportées :

1° entre le deuxième et le troisième alinéa est inséré un alinéa nouveau rédigé comme suit :

« Toutefois, lorsque le président du tribunal constate un délai anormal entre l'introduction et la demande de fixation de l'affaire, il peut d'office fixer l'affaire à la chambre compétente. »

2° il est ajouté un dernier alinéa rédigé comme suit :

« Dans le cas visé au troisième alinéa, les parties sont convoquées personnellement. »

5 mai 1976.

Irène PETRY,
F. HUBIN,
A. BAUDSON.